

KOOP01

De Diergaarde

De Diergaarde door Dr. K. Kuiper, Directeur der Rotterdamsche Diergaarde. Uitgave van N.V. Koopmans' Meelfabrieken Leeuwarden. October 1928

48 pagina's vanaf het titelblad. 100 matte zwart-wit fotoplaatjes om in te plakken op aparte mee genummerde plaatjesbladen. Drie paginagrote foto's op dun papier ingeplakt meegeleverd.

Kwarto blad "Ruilen van Plaatjes" los bijgevoegd.

Prijs: 60 cts. in de winkel, 75 cts. per post

N.B.: Hetzelfde album met andere voorkant komt ook voor als reclamealbum (zie pagina 2). De plaatjes daarvan hebben een tweetalige opdruk (Nederlands en Frans) en komen voor in zwart-wit en in groen-wit.

Kenmerken

Dit album is in opdracht van Koopmans gemaakt en is pas later opnieuw uitgegeven als reclamealbum. (In het archief van Koopmans is geen informatie meer te vinden over de maker.)

Album van klein kwarto formaat (22,5 x 29,2 cm) met stijve kaft en linnen rug. De twaalf dubbele bladen zijn aan een binnenblad genaaid, dat in de kaft is geplakt. Deze wijze van binding, met een draad of met nieten, is veel gebruikt bij dunnere albums, zoals van Honig en diverse "reclamealbums".

De tekst is doorlopend gezet in twee kolommen, ingedeeld in 7 hoofdstukken: Bij de apen – De roofdieren – Enkele knaagdieren – Hoefdieren – De overige zoogdieren – De vogels – De reptielen.

Het album is in 1930 heruitgegeven in België door de firma Comanin, warenhuis in "kristal, porselein, pronk- en huishoudartikels" in Antwerpen, met de titel "Album Onze Dierentuin". De plaatjes werden hiervoor van een tweetalige titelopdruk voorzien. Het zijn geen kopieën van de Nederlandse plaatjes, maar nieuwe drukken van de originele negatieven zoals te zien is aan de verschillende uitsneden op de hiernaast afgebeelde plaatjes.

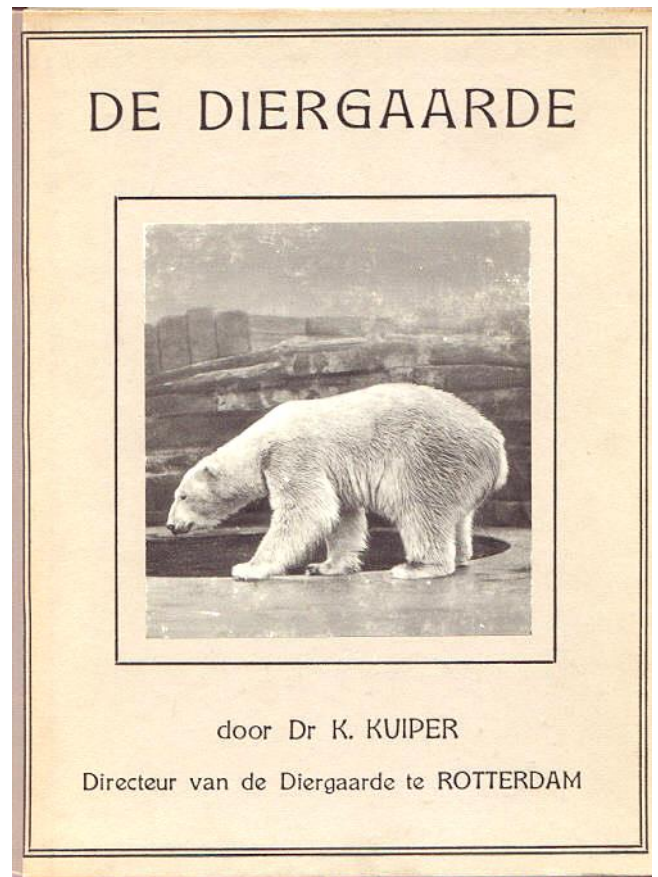
26 Baby-Olifant met zijn geleider op het schip

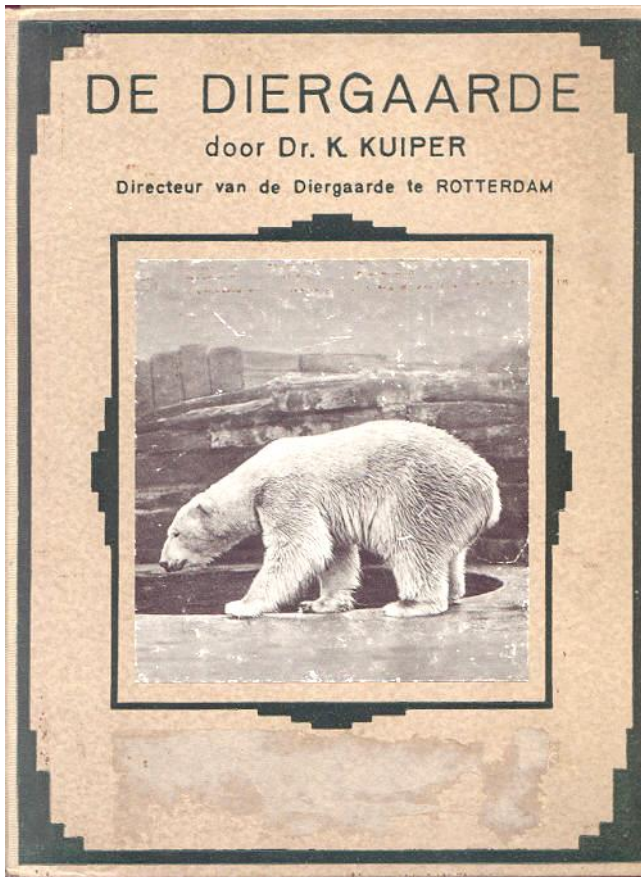
26 Jeune Eléphant avec son cornac (à bord d'un navire)
Baby-Olifant met zijn geleider op het schip

Na de beurskrach van augustus 1929 begon de jarenlange recessie, waardoor veel bedrijven een rem moesten zetten op geschenk-artikelen. Waarschijnlijk is het album door het reclamebureau dat het voor Koopmans opgezet heeft in 1931 opnieuw op de markt gebracht, met hetzelfde zetsel van de tekstpagina's, maar met een andere omslag en "normaal" ingebonden. Alleen de inleiding is opnieuw gezet, waarbij de oorspronkelijke datum is weggelaten en enkele zetfouten zijn gemaakt, en de eindversiering op de laatste pagina is vervangen door een "moderne". De titelpagina is vervangen door een neutrale pagina met veel open ruimte waarin reclame van een bedrijf gedrukt kon worden. Op de voorkant is ruimte gelaten waarop de bedrijfsnaam gedrukt kon worden of een reclamestrook geplakt kon worden. Ook kon men de achterzijde van de plaatjes laten bedrukken met eigen reclame.

Boven het oorspronkelijke plaatje uit het album van Koopmans en onder de Belgische kopie die daarna in de reclamealbums is opgenomen.

Jan Koopmans schreef op 12 december 1928 aan zijn zoon Uco, die met broers Daniël en Jo de fabrieken heeft overgenomen: "Wil je Daniël van ons bedanken voor de toezending van het Album. Dat is prachtig werk. Anna zegt dat Verkade het hierbij lang niet halen kan. We wenschen graag de plaatjes alle te hebben en zullen het daarmee volledig maken."

Van het reclamealbum zijn exemplaren met een firmaamopdruk bekend van een aantal bakkerijen en koffie- en theebedrijven: Burgh, D. Drost, H. Franken Jz., A. van Overbeeke-Leunis, C. Schilte en Co., Johan Scholtens, Verkouw & Stokhuizen, Zuid-Hollandsche Koffie- en Theehandel, Zwijndrechtse Verenigde Bakkerijen, en de zuivelbedrijven Borst en Kruijshoop.

Dr. Kuiper heeft nog meegewerkt aan één volgend reclamealbum "Honden in Woord en Beeld" met geschilderde chromo's, dat door een groot aantal bedrijven is verspreid.

In plaats van met firma-opdruk op de voorzijde zijn ook exemplaren verspreid met een plakstrook voorop. Die strook is slecht bestand tegen de tand des tijds, zoals bij het hier afgebeelde exemplaar.

Het album van Comanin is genaaid met een slappe bruinegeklepte kaft, zoals na "De Diergaarde" ook gebruikt is bij de volgende grote reclamealbums, "Het Vogellevens", "Honden in woord en beeld" en "Het Schip van oude tijden tot heden".

De inhoud is geheel herschreven en toegespitst op de Zoo van Antwerpen, maar de tekst is voor het grootste deel een beknoptere versie van de tekst van Kuiper. De Nederlandse tekst beslaat 30 volle pagina's, de Belgische slechts 20. Van de grote foto's is alleen de eerste overgenomen.

Op plaatje 19 is de toevoeging "in de Rotterdamsche Diergaarde" gehandhaafd.

Bij de behandeling van de okapi wordt in beide albums verteld dat die zeldzaam zijn in dierentuinen, maar wel in de Zoo van Antwerpen voorkomen. Op plaatje 60, Okapi, is toegevoegd "Jardin Zoologique d'Anvers".

Bij plaatje 27, de Oost-Indische tapir, en bij plaatje 29 met de jonge tapir wordt in de tekst gesproken van de tapir van Sumatra. In de Belgische versie heeft de vertaler echter de "Indische officier" op plaatje 29 foutief geïnterpreteerd als een Indiaase officier en vertaald met "Officier hindou".

